



577

Besluit van 20 november 1990, houdende regelen omtrent de examens, bedoeld in de artikelen 25 en 26 van de Wet op de architectentitel (Examenbesluit Wet op de architectentitel)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Onderwijs en Wetenschappen, van 14 mei 1990, nr. MJZ14590026, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Gelet op de artikelen 25 en 26 van de Wet op de architectentitel (Stb. 1987, 347) en op de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 10 juni 1985 inzake de onderlinge erkenning van de diploma's, certificaten en andere titels op het gebied van de architectuur, tevens houdende maatregelen tot vergemakkelijking van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vestiging en vrij verrichten van diensten (PbEG L 223);

De Raad van State gehoord, advies van 28 augustus 1990, nr. W08.90.0224;

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Onderwijs en Wetenschappen, van 12 november 1990, nr. MJZ 12n90043, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

de wet : de Wet op de architectentitel (Stb. 1987, 347);

het bureau architectenregister : de Stichting bureau architectenregister, bedoeld in artikel 3 van de wet;

het examen : het examen voor architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten of interieurarchitecten, bedoeld in de artikelen 25 en 26 van de wet;

de examencommissie: de commissie, belast met het afnemen van het

examen voor architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten of interieurarchitecten, en met het vaststellen van de uitslag daarvan;

de kandidaat : degene die aan het examen deelneemt of wenst deel te nemen;

Onze Minister : Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

HOOFDSTUK II HET EXAMEN VOOR ARCHITECTEN

§ 1. Toelatingseisen

Artikel 2

Tot het afleggen van het examen wordt toegelaten degene die ten genoegen van de examencommissie aantoon gedurende ten minste zeven jaren werkzaam te zijn geweest op het gebied van de architectuur.

§ 2. Omvang en inrichting van het examen

Artikel 3

1. In het eerste onderdeel van het examen legt de kandidaat aan de examencommissie drie door hem vervaardigde en onder zijn leiding uitgevoerde architectonische ontwerpen voor en licht deze mondeling toe.

2. Naar aanleiding van de voorgelegde en toegelichte ontwerpen onderzoekt de examencommissie of de kandidaat beschikt over:

a. het vermogen tot architectonische vormgeving die zowel aan esthetische als aan technische en functionele eisen voldoet, en

b. inzicht in de relatie tussen mensen en architectonische constructies en tussen architectonische constructies en hun omgeving, alsmede in de noodzaak om die constructies en de ruimten daartussen af te stemmen op menselijke behoeften en maatstaven.

Artikel 4

1. Het tweede onderdeel van het examen bestaat uit het schrijven van een scriptie over een door de examencommissie te bepalen onderwerp en uit het vervaardigen van een architectonisch ontwerp, dat moet voldoen aan een door de examencommissie opgesteld programma van eisen.

2. Aan de hand van de scriptie onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of deze beschikt over:

a. passende kennis van de geschiedenis en theorie van de architectuur, aanverwante kunstvormen en menswetenschappen, evenals van de maatschappelijke en culturele stromingen, voor zover die van belang zijn voor het vakgebied van de architectonische vormgeving;

b. passende kennis van de beeldende kunsten, voor zover die van belang zijn voor de kwaliteit van de architectonische vormgeving, en

c. inzicht in het architectenberoep en in de rol van de architect in de maatschappij, in het bijzonder bij het vervaardigen van architectonische ontwerpen waarin rekening wordt gehouden met sociale factoren en milieufactoren.

3. Aan de hand van het vervaardigde architectonisch ontwerp onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of het resultaat van het in artikel 3, tweede lid, bedoelde onderzoek wordt bevestigd, en voorts of de kandidaat beschikt over:

- a. inzicht in en vaardigheid met de methoden van onderzoek en voorbereiding van een architectonisch ontwerp;
- b. passende kennis van de natuurkundige en technologische vraagstukken en de milieuvraagstukken, alsmede van de functie van een gebouw met het oog op het verschaffen van comfort en bescherming tegen weersomstandigheden;
- c. passende kennis van stedenbouw, planologie en de daarbij gebruikte technieken;
- d. inzicht in de problemen op het gebied van het constructief ontwerp, de constructie en de civiele bouwkunde in verband met het ontwerpen van gebouwen;
- e. technische bekwaamheid als ontwerper, ten einde binnen de door begrotingsfactoren en bouwvoorschriften gestelde grenzen en met inachtneming van de zorg voor het bereiken en behouden van een toereikende kwaliteit van het milieu te kunnen voldoen aan de eisen van gebruikers van het betrokken gebouw;
- f. passende kennis van de bedrijfstukken, organisaties en procedures die een rol spelen bij het omzetten van ontwerpen in bouwwerken en bij het inpassen van plannen in de planologie;
- g. vaardigheid in beeld, geschrift en woord om een architectonisch ontwerp inzichtelijk te maken voor anderen, en
- h. passende kennis van en inzicht in procedures en processen van besluitvorming met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van een architectonisch ontwerp.

Artikel 5

De kandidaat wordt slechts toegelaten tot het tweede onderdeel van het examen, indien hem door de examencommissie schriftelijk is medegedeeld dat het eerste onderdeel met goed gevolg is afgelegd.

§ 3. Vrijstellingen

Artikel 6

1. De examencommissie kan aan de kandidaat op schriftelijk verzoek vrijstelling verlenen van het eerste onderdeel van het examen of van het tweede onderdeel wat betreft het schrijven van de scriptie, indien de kandidaat ten genoegen van de examencommissie aantoont reeds op andere wijze te hebben voldaan aan de eisen, gesteld in de artikelen 3 en 4, tweede lid.

2. De examencommissie verleent aan de kandidaat die voldoet aan artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de wet, en is ingeschreven in het architectenregister, bedoeld in artikel 2 van de wet, en die voorts ten genoegen van de examencommissie aantoont gedurende ten minste zeven jaren onder toezicht van een architect of een architectenbureau werkzaam te zijn geweest op het gebied van de architectuur, op schriftelijk verzoek vrijstelling van het tweede onderdeel van het examen.

§ 4. De examencommissie

Artikel 7

1. Er is een examencommissie, die is belast met het afnemen van het examen en met het vaststellen van de uitslag daarvan.

2. De examencommissie draagt zorg voor de organisatie van het examen en voor de goede gang van zaken tijdens het examen.

3. Het bureau architectenregister voorziet in de bijstand die de examencommissie bij de uitvoering van haar taken behoeft.

Artikel 8

1. De examencommissie bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden.
2. Onze Minister benoemt en ontslaat, in overeenstemming met Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, de voorzitter en de andere leden van de examencommissie.
3. De examencommissie bestaat in meerderheid uit personen die werkzaam zijn of zijn geweest op het gebied van de architectuur.
4. De directeur van het bureau architectenregister staat de examencommissie als secretaris bij.

Artikel 9

1. Een lid van de examencommissie wordt benoemd voor een tijdvak van vier jaren.
2. Een aftredend lid kan terstond worden herbenoemd.
3. Een lid dat is benoemd ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, wordt benoemd voor een tijdvak, eindigend op het tijdstip waarop de benoeming van degene, in wiens plaats hij is benoemd, had zullen eindigen.

Artikel 10

1. Het lidmaatschap van de examencommissie eindigt:
 - a. door het verstrijken van de termijn waarvoor de benoeming is geschied;
 - b. door ontslag, al of niet op eigen verzoek, en
 - c. aan het einde van het kalenderjaar waarin de leeftijd van 70 jaar is bereikt.
2. In bijzondere gevallen kan Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, gehoord de examencommissie, afwijken van het eerste lid, onderdeel c.

Artikel 11

1. De examencommissie stelt een examenreglement vast, waarin nadere regels worden gesteld omtrent de omvang en inrichting van het examen, waaronder in elk geval zijn begrepen regels omtrent:
 - a. de wijze van aanmelding voor het examen;
 - b. de wijze van betaling van het examengeld, bedoeld in artikel 27 van de wet;
 - c. de gedeeltelijke terugbetaling van het examengeld indien de kandidaat niet tot het tweede gedeelte van het examen wordt toegelaten;
 - d. de tijdvakken waarbinnen de in de artikelen 3 en 4 bedoelde onderdelen van het examen moeten zijn afgelegd;
 - e. de gang van zaken tijdens het examen, waaronder begrepen de wijze waarop een gehandicapte kandidaat in de gelegenheid wordt gesteld het examen af te leggen;
 - f. de gevolgen van tijdens het examen door de kandidaat gepleegd bedrog;
 - g. de wijze van vaststelling van de uitslag van het examen;
 - h. de wijze waarop de kandidaat na vaststelling van de uitslag van het examen of van een onderdeel daarvan, kan kennisnemen van de door de examencommissie bij de beoordeling van de onderscheidene examenonderdelen gehanteerde normen, en
 - i. de wijze van uitreiking van het getuigschrift, bedoeld in artikel 13.
2. Het examenreglement, alsmede elke wijziging daarvan, behoeft de

goedkeuring van Onze Minister en van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen.

3. Het examenreglement wordt, na overeenkomstig het tweede lid te zijn goedgekeurd, door Onze Minister bekendgemaakt in de Staatscourant.

Artikel 12

De examencommissie kan zich ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in artikel 4, derde lid, door een of meer deskundigen doen bijstaan.

Artikel 13

De examencommissie reikt aan de kandidaat die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, een getuigschrift uit, dat is ondertekend door de voorzitter en de secretaris van de examencommissie.

Artikel 14

1. De kandidaat kan bij de examencommissie schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de door de commissie vastgestelde beoordeling van een afgelegd examenonderdeel.

2. Het bezwaar moet worden aangetekend binnen twee weken na de dag, waarop de kandidaat de beoordeling, bedoeld in het eerste lid, is medegedeeld.

3. Alvorens te beslissen omtrent het bezwaar, stelt de examencommissie de kandidaat in de gelegenheid het bezwaar mondeling toe te lichten.

4. De examencommissie beslist omtrent het bezwaar binnen een maand na de dag van ontvangst van dat bezwaar en deelt die beslissing zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de kandidaat mede.

5. Een beslissing, inhoudende ongegrondverklaring van het bezwaar, is met redenen omkleed.

6. Indien de beslissing gegrondverklaring van het bezwaar inhoudt, deelt de examencommissie gelijktijdig met de mededeling, bedoeld in het vierde lid, aan de kandidaat mede welke gevolgen aan die gegrondverklaring zijn verbonden.

Artikel 15

De examencommissie zendt uiterlijk drie maanden na afloop van het examen een rapportage over het verloop en de resultaten daarvan aan Onze Minister en aan Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen.

Artikel 16

Aan de leden van de examencommissie en aan de deskundigen, bedoeld in artikel 12, wordt volgens door Onze Minister te stellen regelen ten laste van het bureau architectenregister een algemene vergoeding, alsmede een vergoeding voor reis- en verblijfskosten toegekend.

§ 1. Toelatingseisen

Artikel 17

Tot het afleggen van het examen wordt toegelaten degene die ten genoegen van de examencommissie aantoonde gedurende ten minste zeven jaren werkzaam te zijn geweest op het gebied van de stedenbouwkunde.

§ 2. Omvang en inrichting van het examen

Artikel 18

1. In het eerste onderdeel van het examen legt de kandidaat aan de examencommissie een in overleg met de commissie te bepalen aantal, doch niet meer dan drie, door hem of mede door hem vervaardigde stedenbouwkundige ontwerpen met de daarbij behorende schriftelijke toelichtingen voor, en licht deze mondeling toe.

2. Naar aanleiding van de voorgelegde en toegelichte ontwerpen onderzoekt de examencommissie of de kandidaat beschikt over:

- a. het vermogen om informatie vanuit andere bij de ruimtelijke ordening betrokken disciplines om te zetten in ruimtelijke concepten, en
- b. het vermogen om in de ontwikkeling van een ruimtelijk concept menselijke behoeften en maatstaven te betrekken bij het vormgeven van de relatie tussen de mens en zijn omgeving.

Artikel 19

1. Het tweede onderdeel van het examen bestaat uit het schrijven van een scriptie over een door de examencommissie te bepalen onderwerp en uit het vervaardigen van een stedenbouwkundig ontwerp met een daarbij behorende toelichting, dat moet voldoen aan een door de examencommissie opgesteld programma van eisen.

2. Aan de hand van de scriptie onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of deze beschikt over:

- a. passende kennis van de geschiedenis en theorie van de stedenbouw en van de relatie met andere disciplines;
- b. inzicht in processen die hebben geleid tot menselijke nederzettingen en occupatiepatronen in cultuur- en natuurhistorisch opzicht, en
- c. inzicht in het beroep van stedenbouwkundige en in de rol van de stedenbouwkundige in de maatschappij, in het bijzonder bij het vervaardigen van stedenbouwkundige ontwerpen waarin rekening wordt gehouden met sociale factoren en milieufactoren.

3. Aan de hand van het vervaardigde stedenbouwkundig ontwerp met de daarbij behorende toelichting onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of het resultaat van het in artikel 18, tweede lid, bedoelde onderzoek wordt bevestigd en voorts of de kandidaat beschikt over:

- a. inzicht in en vaardigheid met de methoden van stedenbouwkundig onderzoek en de voorbereiding van stedenbouwkundige ontwerpen;
- b. passende kennis van de inhoud van andere bij de ruimtelijke vormgeving betrokken disciplines, zoals architectuur, volkshuisvesting en tuin- en landschapsarchitectuur;
- c. vaardigheden op het gebied van ruimtelijke planning en stedenbouwkundig ontwerp, inzicht in plannings- en ontwerpmethodieken en vaardigheid met de fysieke, structurele en historische analyse van stedenbouwkundige verschijnselen en oplossingen;

d. passende kennis van sociaal-maatschappelijke processen, ontwikkelingen en randvoorwaarden, in het bijzonder ten aanzien van culturele en ruimtelijk morfologische ontwikkelingen, de leefomgeving, de natuur en het milieu;

e. passende kennis van maatschappijwetenschappen, sociale en historische geografie, landschapskunde, ecologie, civiele techniek en economie, alsmede van het ruimtelijk en stedenbouwkundig recht;

f. passende kennis van de organisatie, de middelen en de instrumenten van de ruimtelijke ordening en planningniveau's in Nederland;

g. vaardigheden en methoden in beeld, geschrift en woord om een stedenbouwkundig ontwerp voor anderen inzichtelijk te maken, en

h. passende kennis van en inzicht in procedures en processen van besluitvorming met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van een stedenbouwkundig ontwerp.

Artikel 20

De kandidaat wordt slechts toegelaten tot het tweede deel van het examen, indien hem door de examencommissie schriftelijk is medegedeeld dat het eerste onderdeel met goed gevolg is afgelegd.

§ 3. Vrijstellingen

Artikel 21

De examencommissie kan aan de kandidaat op schriftelijk verzoek vrijstelling verlenen van het eerste onderdeel van het examen of van het tweede onderdeel wat betreft het schrijven van de scriptie, indien de kandidaat ten genoegen van de examencommissie aantoonde reeds op andere wijze te hebben voldaan aan de eisen, gesteld in de artikelen 18 en 19, tweede lid.

§ 4. De examencommissie

Artikel 22

De artikelen 7 tot en met 16 zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK IV HET EXAMEN VOOR TUIN- EN LANDSCHAPS-ARCHITECTEN

§ 1. Toelatingseisen

Artikel 23

Tot het afleggen van het examen wordt toegelaten degene die ten genoegen van de examencommissie aantoonde gedurende ten minste zeven jaren werkzaam te zijn geweest op het gebied van de tuin- en landschapsarchitectuur.

§ 2. Omvang en inrichting van het examen

Artikel 24

1. In het eerste onderdeel van het examen legt de kandidaat aan de examencommissie drie door hem of mede door hem vervaardigde ontwerpen voor en licht deze mondeling toe.

2. Naar aanleiding van de voorgelegde en toegelichte ontwerpen

onderzoekt de examencommissie of de kandidaat beschikt over:

- a. de vaardigheid om uiteenlopende ruimtelijke problemen op verschillende schaalniveau's ontwerpend op te lossen, en
- b. de vaardigheid om ontwerp-oplossingen te maken in de vorm van een omvattend ruimtelijk concept, waarbij de invloed van en samenhang met de bredere omgeving en de kleinere omgevingselementen duidelijk is.

Artikel 25

1. Het tweede onderdeel van het examen bestaat uit het schrijven van een scriptie over een door de examencommissie te bepalen onderwerp en uit het vervaardigen van een ontwerp met een daarbij behorende toelichting, dat moet voldoen aan een door de examencommissie opgesteld programma van eisen.

2. Aan de hand van de scriptie onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of deze beschikt over:

- a. passende kennis van en inzicht in het temporele aspect van het ruimtelijk milieu, en
- b. passende kennis van en inzicht in de geschiedenis en theorie van de landschapsarchitectuur in samenhang met aanverwante kunstvormen.

3. Aan de hand van het vervaardigde ontwerp met de daarbij behorende toelichting onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of het resultaat van het in artikel 24, tweede lid, bedoelde onderzoek wordt bevestigd, en voorts of de kandidaat beschikt over:

- a. vaardigheid in het hanteren van de natuurlijke component van het ruimtelijk milieu;
- b. passende kennis van en inzicht in het geheel van fysisch-biotische verschijnselen en antropogene processen, dat ten grondslag ligt aan en samenhangt met het fenomeen landschap;
- c. passende kennis van en inzicht in de effecten die optreden bij transformaties van het natuurlijk en ruimtelijk milieu;
- d. passende kennis van en inzicht in menselijke en intermenselijke activiteiten in samenhang met het ruimtelijk milieu;
- e. passende kennis van en inzicht in het planningsproces in zijn belangrijkste componenten: inventarisatie en analyse, doelformulering en programmering, ruimtelijke planvorming, en evaluatie;
- f. passende kennis van, inzicht in en vaardigheid met betrekking tot «taal» in de uitgebreide zin des woords, dat wil zeggen het kennen en kunnen gebruiken van woorden, tekens, beelden, vormen en symbolen ten dienste van het overdragen van ideeën en van de vormgeving van het ruimtelijk milieu, en
- g. passende kennis van en inzicht in de technieken om ontwerpen te doen concretiseren.

Artikel 26

De kandidaat wordt slechts toegelaten tot het tweede deel van het examen, indien hem door de examencommissie schriftelijk is medegedeeld dat het eerste onderdeel met goed gevolg is afgelegd.

§ 3. Vrijstellingen

Artikel 27

De examencommissie kan aan de kandidaat op schriftelijk verzoek vrijstelling verlenen van het eerste onderdeel van het examen of van het tweede onderdeel wat betreft het schrijven van de scriptie, indien de

kandidaat ten genoegen van de examencommissie aantooft reeds op andere wijze te hebben voldaan aan de eisen, gesteld in de artikelen 24 en 25, tweede lid.

§ 4. De examencommissie

Artikel 28

De artikelen 7 tot en met 16 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat, behoudens in artikel 16, voor «Onze Minister» telkens wordt gelezen: Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, en dat de toepassing van de artikelen 8, tweede lid, 10, tweede lid, 11, derde lid, en 15 geschiedt zonder tussenkomst van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen.

HOOFDSTUK V HET EXAMEN VOOR INTERIEURARCHITECTEN

§ 1. Toelatingseisen

Artikel 29

Tot het afleggen van het examen wordt toegelaten degene die ten genoegen van de examencommissie aantooft gedurende ten minste zeven jaren werkzaam te zijn geweest op het gebied van de interieurarchitectuur.

§ 2. Omvang en inrichting van het examen

Artikel 30

1. In het eerste onderdeel van het examen legt de kandidaat aan de examencommissie drie door hem vervaardigde en onder zijn leiding uitgevoerde interieurontwerpen voor en licht deze mondeling toe.

2. Naar aanleiding van de voorgelegde en toegelichte ontwerpen onderzoekt de examencommissie of de kandidaat beschikt over:

a. het vermogen tot interieurvormgeving die aan esthetische, functionele en technische eisen voldoet vanuit inzicht in de werking en begrenzing van ruimten en de doorbreking daarvan, alsmede in de werking van ruimten onderling, in het bijzonder wat betreft vorm en verhouding, en

b. het vermogen om in het ontwerp-proces ten dienste van interieurvormgeving de relatie tussen mensen en ruimten te betrekken, onder andere door de afstemming van de vormgeving op menselijke behoeften en maatstaven.

Artikel 31

1. Het tweede onderdeel van het examen bestaat uit het schrijven van een scriptie over een door de examencommissie te bepalen onderwerp en uit het vervaardigen van een interieurontwerp met een daarbij behorende toelichting, dat moet voldoen aan een door de examencommissie opgesteld programma van eisen.

2. Aan de hand van de scriptie onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of deze beschikt over:

a. passende kennis van de theorie en geschiedenis van de interieurarchitectuur, de geschiedenis van de architectuur en de historische ontwikkeling van maatschappelijke en culturele stromingen en inzicht in de invloed daarvan op de interieurvormgeving;

b. kennis van de beeldende kunsten, voor zover die van belang zijn voor de interieurvormgeving, en

c. inzicht in het beroep van interieurarchitect en de rol van de interieurarchitect in de maatschappij, in het bijzonder bij het vervaardigen van interieurontwerpen waarin rekening wordt gehouden met sociale factoren en milieufactoren.

3. Aan de hand van het vervaardigde interieurontwerp met de daarbij behorende toelichting onderzoekt de examencommissie in een gesprek met de kandidaat of het resultaat van het in artikel 30, tweede lid, bedoelde onderzoek wordt bevestigd, en voorts of de kandidaat beschikt over:

a. passende kennis van het vormgevend ontwerpen voor architectuur en interieurarchitectuur en van de daarvoor gebruikte methoden;

b. inzicht in en vaardigheid met de methoden van onderzoek ten dienste van interieurvormgeving en de voorbereiding van een interieurontwerp;

c. passende kennis van en inzicht in bouwkundige constructies, de bouwfysische aspecten die daarmee samenhangen, in het bijzonder in relatie tot het renoveren, verbouwen van en beperkt aanbouwen aan bestaande gebouwen, en de installatie-technische aspecten;

d. passende kennis van en inzicht in de eigenschappen van bouwmaterialen, in het bijzonder die met betrekking tot de afwerking van gebouwen;

e. passende kennis van materialen, producten en technieken ten behoeve van de afwerking, inrichting, meubilering en stoffering van het interieur, alsmede kennis van technische installaties die in gebouwen worden gebruikt, in het bijzonder met betrekking tot de inpassing van die installaties in het interieur;

f. technische bekwaamheid als ontwerper ten einde, binnen de door begrotingsfactoren, bouw- en andere voorschriften gestelde grenzen en met inachtneming van de zorg voor het bereiken en behouden van een toereikende kwaliteit van het milieu te kunnen voldoen aan de eisen van gebruikers van het interieur;

g. passende kennis van de organisatorische, financiële en juridische aspecten die betrekking hebben op het ontwerpen en de ruimtelijke realisatie daarvan;

h. vaardigheid in beeld, geschrift en woord om een interieurontwerp inzichtelijk te maken voor anderen, daarbij inbegrepen vaardigheid in het maken van tekeningen en bijbehorende omschrijvingen, en

i. passende kennis en inzicht in procedures en processen van besluitvorming met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van een interieurontwerp.

Artikel 32

De kandidaat wordt slechts toegelaten tot het tweede deel van het examen, indien hem door de examencommissie schriftelijk is medegedeeld dat het eerste onderdeel met goed gevolg is afgelegd.

§ 3. Vrijstellingen

Artikel 33

De examencommissie kan aan de kandidaat op schriftelijk verzoek vrijstelling verlenen van het eerste onderdeel van het examen of van het tweede onderdeel wat betreft het schrijven van de scriptie, indien de kandidaat ten genoegen van de examencommissie aantoonbaar reeds op andere wijze te hebben voldaan aan de eisen, gesteld in de artikelen 30 en 31, tweede lid.

Artikel 34

De artikelen 7 tot en met 16 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat, behoudens in artikel 16, voor «Onze Minister» telkens wordt gelezen: Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

HOOFDSTUK VI SLOTBEPALINGEN

Artikel 35

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 36

Dit besluit kan worden aangehaald als «Examenbesluit Wet op de architectentitel».

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 20 november 1990

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

Uitgegeven de *elfde* december 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 8 januari 1991, nr. 5

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. De grondslag van het besluit

Artikel 25, eerste lid, van de Wet op de architectentitel (Stb. 1987, 347), hierna te noemen: de wet, schrijft voor dat ten minste eenmaal per jaar examens dienen plaats te vinden ten behoeve van degenen die, zonder de vereiste opleiding te hebben genoten, als architect, stede-
bouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect in het architectenregister wensen te worden ingeschreven. In aansluiting daarop bepaalt het tweede lid van dat artikel, dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften moeten worden gegeven omtrent de omvang en inrichting van die examens, alsmede omtrent de eisen voor toelating tot die examens en voor het verkrijgen van vrijstelling van bepaalde onderdelen daarvan.

Voorts bepaalt artikel 26, eerste lid, van de wet dat ten minste eenmaal per jaar een examen dient plaats te vinden ten behoeve van degenen die, hoewel in het bezit van een diploma of getuigschrift als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de wet en op grond daarvan als architect ingeschreven in het architectenregister, toch niet voldoen aan alle eisen van artikel 4, tweede lid, van de EEG-Architectenrichtlijn (PbEG 1985, L 223), hierna te noemen: de richtlijn. Ingevolge het tweede lid van artikel 26 moeten bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ook ten aanzien van dit examen de in artikel 25, tweede lid, bedoelde voorschriften worden gegeven.

Het onderhavige besluit strekt tot uitvoering van het tweede lid van beide genoemde artikelen.

2. De opzet van het besluit

Zoals uit het voorgaande blijkt, voorziet het onderhavige besluit in twee soorten examens: het examen op grond van artikel 25, waarvan het getuigschrift recht geeft op inschrijving in het architectenregister als architect, stede-
bouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect, en het examen op grond van artikel 26, dat ertoe dient vast te stellen dat een reeds als architect in het register ingeschrevene alsnog aan alle eisen van de richtlijn voldoet.

2.1. Het examen op grond van artikel 25

Artikel 25 schrijft vier examens voor, voor elke discipline één. Deze vier examens zijn in afzonderlijke hoofdstukken van het besluit geregeld en hebben alle dezelfde structuur. Deze examens zijn bedoeld om degenen die niet een van de in de artikelen 9 tot en met 12 van de wet aangegeven opleidingswegen hebben gevolgd, en evenmin een beroep hebben kunnen doen op de in hoofdstuk VII van de wet voorziene overgangsregeling, doch niettemin menen op grond van hun praktijkervaring te beschikken over de vereiste vaardigheid, kennis en kunde, de mogelijkheid te bieden zich als architect, stede-
bouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect in het architectenregister te laten inschrijven. De toelating tot en de inhoud van het examen zijn hierop afgestemd.

2.2. Het examen op grond van artikel 26

De in artikel 9, eerste lid, van de wet bedoelde diploma's en getuigschriften komen overeen met de in hoofdstuk III van de richtlijn «uit

hoofde van verworven rechten of bestaande nationale bepalingen» genoemde diploma's en getuigschriften. Dit betekent dat degenen die op grond van het bezit van een in artikel 9, eerste lid, van de wet bedoeld diploma of getuigschrift, behaald na een opleiding waarmee uiterlijk in de loop van het studiejaar 1987-1988 is begonnen, in het architectenregister staan ingeschreven, door de andere Lid-Statens moeten worden toegelaten tot het uitoefenen van de werkzaamheden op het gebied van de architectuur.

Ten aanzien van opleidingen waarmee na het studiejaar 1987-1988 is begonnen, kent de richtlijn een ander systeem. Ten aanzien van die opleidingen noemt de richtlijn namelijk in artikel 3 een aantal kwalitatieve en in artikel 4 een aantal kwantitatieve criteria waaraan moet worden voldaan, wil een opleiding door de andere Lid-Statens worden «erkend». Het tweede lid van artikel 9 van de wet biedt voor de in het eerste lid van dat artikel genoemde Hoger-onderwijsopleidingen de mogelijkheid de Nederlandse eisen af te stemmen op die van de richtlijn. Aan dat lid is toepassing gegeven door de Nadere regeling inzake de inrichting van de opleiding architect (Stcrt. 1988, 190). Wat Nederland betreft voldoen in elk geval de bouwkundeopleidingen, afstudeerrichting architectuur c.q. differentiatie architectuur en urbanistiek, aan de Technische Universiteiten van Delft en Eindhoven, alsmede de tweede fase-opleiding voor beroepen op het terrein van de architectuur aan een aantal Hogescholen aan de eisen van de richtlijn.

Wat laatstbedoelde HBO-opleiding betreft, doet zich evenwel een complicatie voor in verband met de toelatingseisen. Dit geldt met name voor degenen die een dergelijke deeltijdopleiding hebben gevolgd en de daaraan voorafgaande studie in het hoger technisch onderwijs of hoger kunstonderwijs ook als deeltijdopleiding hebben volbracht. Deze voldoen wél aan de wet – en kunnen dus in het architectenregister worden ingeschreven – maar voldoen niet aan de richtlijn, omdat zij niet ten minste drie jaar full-time onderwijs hebben gevolgd (artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel a), noch op het moment van het afleggen van hun eindexamen plegen te beschikken over zeven jaar praktijkervaring (artikel 4, tweede lid). Artikel 26 van de wet voorziet erin dat dergelijke afgestudeerden uit het deeltijdonderwijs, voor zover zij na het studiejaar 1987-1988 met hun opleiding zijn begonnen, ten minste eenmaal per jaar in de gelegenheid worden gesteld een aanvullend examen af te leggen, waarmee ze alsnog aan artikel 4, tweede lid, van de richtlijn kunnen voldoen. Voor een nadere toelichting op artikel 26 van de wet moge worden verwezen naar Kamerstukken II 1985/86, 16 191, nr. 12, blz. 12-13.

Er is om praktische redenen voor gekozen dit aanvullende examen te doen samenvallen met het in artikel 25 bedoelde examen voor architecten, op grond waarvan immers ook wordt voldaan aan die eisen van de richtlijn, een en ander met dien verstande dat waar, gelet op de genoten opleiding, naar verwachting sprake zal zijn van voldoende kennis en kunde, de hier bedoelde afgestudeerden niet behoeven deel te nemen aan het tweede gedeelte van het examen. Hierdoor houdt het examen voor deze afgestudeerden in feite in dat wordt getoetst of de kandidaat inmiddels over zeven jaar relevante praktijkervaring beschikt en of het aan de examencommissie voorgelegde werk bevestigt dat de ontwerp-kwaliteit van de kandidaat van voldoende niveau is.

3. De hoofdlijnen van de examenregeling

De examens voor architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten hebben, zoals onder 2.1. reeds is opgemerkt, alle dezelfde structuur. Daarbij is aansluiting gezocht bij het tot 1987 bestaande architectenexamen van de Bond van Neder-

landse Architecten, dat, mits met goed gevolg afgelegd, op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel e, van de wet recht geeft op inschrijving in het architectenregister als architect.

Toelating tot het examen is slechts mogelijk, indien de kandidaat aantoonbaar over een relevante praktijkervaring van minimaal zeven jaar te beschikken.

Het examen bestaat uit twee onderdelen. Tijdens het eerste onderdeel onderzoekt de examencommissie aan de hand van door de kandidaat voor te leggen ontwerpen of deze in zijn vakpraktijk het vereiste niveau als ontwerper heeft bereikt. Al naar gelang de discipline waarin of de zelfstandigheid waarmee de kandidaat heeft gewerkt, zal deze aan de examencommissie moeten aangeven welk aspect of welk deel van de gepresenteerde ontwerpen door hem of haar tot stand is gebracht.

Het tweede onderdeel van het examen, waartoe de kandidaat slechts wordt toegelaten als het eerste onderdeel met goed gevolg is afgelegd, bestaat uit twee delen, beide gericht op de bevestiging van de tijdens het eerste onderdeel geconstateerde kwaliteit, gedifferentieerd naar vaardigheden, kennis en kunde. Uitgangspunten daarbij zijn het schrijven van een scriptie en het onder toezicht vervaardigen van een ontwerp.

De aan de examenkandidaten gestelde inhoudelijke eisen zijn gebaseerd op de begintermen van de beoogde vakpraktijk en zijn op te vatten als eindtermen waarin de in het Hoger Onderwijs opgeleiden moeten voldoen. Deze begintermen van de vakpraktijk zijn gelijk aan die, geformuleerd in de Nadere regeling inrichting opleidingen architect, stedenbouwkundige en interieurarchitect (Stcrt. 1988, 190) en in de Nadere regeling inrichting opleidingen tuin- en landschapsarchitect (Stcrt. 1988, 191). In genoemde nadere regelingen zijn eisen gesteld aan de inrichting die degene, die inschrijving in het architectenregister wenst te verkrijgen, aan zijn opleiding moet hebben gegeven. Die eisen zijn, waar het de architecten betreft, gelijklopend aan de kwalitatieve criteria die artikel 3 van de richtlijn ten aanzien van de architectenopleiding stelt. Wat betreft de begintermen voor stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten is in die nadere regelingen een soortgelijke formulering als bij de architecten gehanteerd; die termen zijn na overleg met de betrokken beroepsorganisaties en de onderwijsinspectie tot stand gekomen.

4. De relatie met de richtlijn

Het met goed gevolg afleggen van een van de in dit besluit geregelde examens geeft op grond van het eerste lid van de artikelen 9 tot en met 12 van de wet, recht op inschrijving in het architectenregister, en daarmee, ingevolge artikel 23, eerste lid, van de wet, op het voeren van de desbetreffende beroepstitel.

Degenen die op voornoemde grondslag als architect in het architectenregister staan ingeschreven, voldoen echter niet automatisch aan de in de richtlijn ter zake gestelde eisen en kunnen derhalve niet automatisch aan de richtlijn het recht ontleenen hun werkzaamheden in de overige Lid-Staten van de EG uit te oefenen. Dat is eerst het geval, indien Nederland overeenkomstig artikel 7 van de richtlijn het getuigschrift, afgegeven aan degene die het architectenexamen heeft gehaald, aan de Europese Commissie en aan de overige Lid-Staten heeft gemeld en dezen tot de conclusie zijn gekomen dat het examen voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 van de richtlijn gestelde eisen. Zoals hiervoor al gesteld, komen de eisen van het architectenexamen wat betreft kennis, kunde en vaardigheden ten minste overeen met de kwalitatieve criteria, gesteld in artikel 3 van de richtlijn. Artikel 4, eerste lid, van de richtlijn stelt een aantal kwantitatieve eisen waaraan de opleiding moet voldoen. Aangezien het onderhavige architectenexamen niet als een opleiding in

de zin van dit lid kan worden aangemerkt, voldoet het examen uiteraard niet aan artikel 4, eerste lid, van de richtlijn. Het tweede lid van artikel 4 bepaalt echter dat «in het kader van de sociale verheffing of van part-time universitaire studies» als gelijkwaardig aan de in het eerste lid bedoelde opleiding moet worden beschouwd «de opleiding die voldoet aan de eisen van artikel 3 en die wordt afgesloten met een examen in de architectuur dat met goed gevolg is afgelegd door een persoon die gedurende zeven jaar of langer op het gebied van de architectuur werkzaam is geweest onder toezicht van een architect of een architectenbureau». Dit examen moet, blijkens het tweede lid, op universitair niveau staan en gelijkwaardig zijn aan het niveau van het examen dat ter afsluiting van een reguliere architectenopleiding plaatsvindt. Afgaande op de gehanteerde formulering, moet dit tweede lid, in samenhang met het eerste lid, zó worden gelezen dat het hier gaat om staatsexamens of bijvoorbeeld examens van beroepsorganisaties, waarop een kandidaat zich meestal door, al of niet begeleide, zelfstudie voorbereidt. Gelet hierop zijn ondergetekenden dan ook van mening dat het onderhavige architectenexamen ook beantwoordt aan de kwantitatieve criteria van artikel 4, en daarmee dus voldoet aan de eisen die de richtlijn stelt voor «erkenning» door de overige Lid-Statens. De enige dan nog resterende eis van de richtlijn waaraan moet worden voldaan, betreft het feit dat degene die het architectenexamen aflegt, moet beschikken over ten minste zeven jaar praktijkervaring die moet zijn opgedaan onder toezicht van een architect of een architectenbureau. Aangezien als toelatingseis voor het examen geldt dat de kandidaat ten minste zeven jaar werkzaam moet zijn geweest op het gebied van de architectuur, dient alleen nog vast te staan dat hij die werkzaamheden heeft verricht onder toezicht van een architect of een architectenbureau. Daarin kan worden voorzien door een door de Stichting bureau architectenregister af te geven verklaring, waaruit blijkt dat de kandidaat gedurende ten minste zeven jaren heeft gewerkt onder toezicht van een of meer personen die als architect staan ingeschreven in het door die stichting bijgehouden architectenregister en die derhalve op grond van de wet gerechtigd zijn de titel architect te voeren. Een dergelijke verklaring zal door die stichting automatisch worden afgegeven aan degene die in het bezit is van het getuigschrift dat het architectenexamen met goed gevolg is afgelegd na op grond van artikel 6, tweede lid, vrijstelling te hebben verkregen. Immers, in het kader van de beslissing omtrent het al of niet verlenen van die vrijstelling heeft de examencommissie reeds beoordeeld of betrokkene zijn praktijkervaring onder toezicht van een gekwalificeerd architect of bureau van architecten heeft opgedaan. Het getuigschrift dat het architectenexamen met goed gevolg is afgelegd, zal dan ook, mits dit vergezeld gaat van die verklaring van de Stichting bureau architectenregister, zodra de in de artikelen 7 en 8 van de richtlijn voorgeschreven procedure met succes is afgerond, tevens recht geven op het mogen uitoefenen van de werkzaamheden op het gebied van de architectuur in de overige Lid-Statens.

Zoals uit het voorgaande blijkt, strekt de regeling van het examen voor architecten mede ter uitvoering van de richtlijn. Deze richtlijn heeft echter slechts betrekking op architecten en niet op stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten. Niettemin is er uit het oogpunt van uniformiteit tussen de vier disciplines, die in de wet ook op voet van gelijkheid zijn behandeld, voor gekozen ten aanzien van de stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten dezelfde examenregeling te treffen als voor de architecten. Het zou immers tot een niet te rechtvaardigen verschil in behandeling leiden als in deze examenregeling met het oog op inschrijving in het architectenregister aan architecten, gelet op de richtlijn, zwaardere eisen zouden

worden gesteld dan aan stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten.

5. Commentaar en overleg

Het ontwerp-besluit is voor commentaar voorgelegd aan de betrokken beroepsorganisaties, te weten de Bond van Nederlandse Architecten, de Nederlandse Architectenvereniging, de Bond van Nederlandse Stedenbouwkundigen, de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur en de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten. Het van die organisaties ontvangen commentaar heeft ertoe geleid dat in het besluit en de nota van toelichting enkele terminologische aanpassingen zijn aangebracht. Voorts is het ontwerp-besluit voor commentaar voorgelegd aan de betrokken onderwijsinstellingen, te weten de (Rijks) Hogescholen te Amsterdam, Arnhem, Groningen, Maastricht, Rotterdam en Tilburg. Bedoelde instellingen hebben evenwel geen aanleiding gezien commentaar te leveren op het ontwerp-besluit. Voorts heeft overleg plaatsgevonden met de onderwijsinspectie en met de Stichting bureau architectenregister, die ingevolge de wet is belast met het verlenen van bijstand aan de examencommissies.

6. Dereguleringsstoets

Het besluit is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur (Stcrt. 1985, 18), waarbij de beknopte vragenlijst is gehanteerd.

Het onderhavige besluit voorziet in een regeling van examens ten behoeve van degenen die, zonder de vereiste opleiding te hebben genoten, als architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect in het architectenregister wensen te worden ingeschreven, alsmede in een regeling van het examen ten behoeve van architecten die weliswaar in het architectenregister staan ingeschreven, doch desalniettemin hun beroep in de andere Lid-Staten van de EG niet kunnen uitoefenen omdat ze niet volledig voldoen aan de in artikel 4, tweede lid, van de richtlijn gestelde eis van minimaal zeven jaar praktijkervaring.

Het onderhavige besluit vertoont wat betreft doelstelling en werkingssfeer geen samenhang of overlapping met andere regelingen.

Elk examen zal worden afgenomen door een afzonderlijke examencommissie, die in meerderheid dient te bestaan uit personen die werkzaam zijn of zijn geweest op het gebied van de desbetreffende discipline. Voor de uitvoering van dit besluit zijn geen nieuwe bestuursinstrumenten in het leven geroepen.

In het besluit wordt een aantal bevoegdheden toegekend aan de onderscheidene examencommissies. De taak van de overheid in deze blijft beperkt tot de benoeming van de commissies en de goedkeuring van de door de commissies op te stellen examenreglementen. De bestuurlijke lasten zullen voor de overheid derhalve gering zijn; personele consequenties zijn niet te verwachten.

Wat het kostenaspect betreft, kan erop worden gewezen dat op grond van artikel 7 in verbinding met artikel 27 van de wet een zodanig bedrag aan examengeld is vastgesteld, dat daarmee de kosten die voortvloeien uit het afnemen van het examen, volledig zullen worden gedekt.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Als toelatingseis tot het architectenexamen geldt, dat de kandidaat

moet kunnen aantonen over een praktijkervaring van minimaal zeven jaar te beschikken. De eis van zeven jaar praktijkervaring komt overeen met die van artikel 4, tweede lid, van de richtlijn. Het onderzoek of een kandidaat aan de toelatingseis voldoet, heeft in hoofdzaak een kwantitatief karakter en betreft dus niet direct de kwaliteit van de door de kandidaat verrichte werkzaamheden; de kwalitatieve toetsing vindt eerst op grond van artikel 3 plaats. De kandidaat kan er mee volstaan aan de examencommissie een schriftelijke verklaring over te leggen waaruit blijkt dat hij reeds minimaal zeven jaar werkzaamheden op het gebied van de architectuur verricht.

Artikel 3

Tijdens het eerste examenonderdeel dient de kandidaat drie door hemzelf vervaardigde en onder zijn leiding uitgevoerde architectonische ontwerpen aan de examencommissie over te leggen. De commissie onderzoekt aan de hand van die ontwerpen en de daarop door de kandidaat mondeling gegeven toelichting of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat de kandidaat over voldoende ontwerpvaardigheid beschikt. Ten behoeve van dat onderzoek is in het tweede lid een tweetal beoordelingscriteria gegeven, die overeenkomen met de ter zake in de Nadere regeling ten aanzien van de architectenopleiding gestelde criteria.

Artikel 4

Het tweede examenonderdeel bestaat uit twee delen: het schrijven van een scriptie en het vervaardigen van een architectonisch ontwerp. Deze onderdelen zijn erop gericht te kunnen nagaan of de indruk die de examencommissie zich op grond van het in artikel 3 bedoelde onderzoek over de kandidaat heeft gevormd, wordt bevestigd.

Ingevolge het tweede lid beoordeelt de examencommissie aan de hand van de scriptie en de op verzoek van de commissie daarop door de kandidaat gegeven toelichting of deze beschikt over de vereiste kennis van en inzicht in de geschiedenis en theorie van de architectuur en de rol van de ontwerper in de maatschappij van nu.

Het in beperkte tijd en onder toezicht door de kandidaat zelfstandig vervaardigde architectonisch ontwerp, alsmede het naar aanleiding daarvan te voeren gesprek vormen voor de examencommissie het uitgangspunt om overeenkomstig het derde lid te kunnen beoordelen of de kandidaat de vereiste kennis en vaardigheid op adequate wijze weet om te zetten in een ontwerp dat voldoet aan de gestelde eisen. Dit deel van het examen vormt feitelijk gezien het zwaartepunt van de examenregeling.

De in het tweede en derde lid genoemde criteria komen overeen met die van de Nadere regeling inzake de inrichting van de architectenopleiding.

Artikel 5

Indien de kandidaat wordt afgewezen voor het tweede onderdeel van het examen, krijgt hij een deel van het betaalde examengeld terug; een ander is op grond van artikel 11, onderdeel c, nader geregeld in het examenreglement.

De kandidaat kan op grond van artikel 14 bij de examencommissie bezwaar aantekenen tegen de niet-toelating tot het tweede deel van het examen.

Artikel 6

Het eerste lid biedt de kandidaat de mogelijkheid vrijstelling te vragen van de verplichting enkele architectonische ontwerpen over te leggen en toe te lichten. Deze vrijstelling zou bijvoorbeeld kunnen worden verleend aan een kandidaat die tijdens een eerder afgelegd architectenexamen reeds met succes aan deze verplichting heeft voldaan en daarna voor het tweede onderdeel is gezakt. Het spreekt voor zich dat het eerder afgelegde examen niet al te lang geleden mag hebben plaatsgevonden, omdat de examencommissie zich een oordeel moet kunnen vormen over de ontwerpvaardigheid van de kandidaat aan de hand van zo actueel mogelijke ontwerpen. Van de verplichting een scriptie te schrijven zou bijvoorbeeld vrijstelling kunnen worden verleend als de kandidaat aantoont over het door de examencommissie opgegeven onderwerp reeds eerder – bijvoorbeeld in een vakblad – te hebben gepubliceerd en de examencommissie van mening is dat die publicatie haar voldoende inzicht biedt om te kunnen beoordelen of de kandidaat beschikt over de vereiste kennis van en inzicht in de geschiedenis en theorie van de architectuur en de rol van de ontwerper in de maatschappij van nu.

Het tweede lid voorziet in de in het algemeen deel reeds beschreven vrijstelling voor de uit het oogpunt van de richtlijn deficiënte afgestudeerde aan de tweede-fase-opleiding voor beroepen op het terrein van de architectuur. Deze afgestudeerde behoeft, om het getuigschrift te verkrijgen, slechts aan de examencommissie aan te tonen dat hij inmiddels over de vereiste zeven jaar praktijkervaring beschikt, die ervaring heeft opgedaan onder toezicht van een of meer gekwalificeerde architecten en dat hij in zijn vakpraktijk het vereiste niveau als ontwerper heeft bereikt.

Artikel 7

In dit artikel is de grondslag voor het instellen van de examencommissie neergelegd, alsmede de taak van die commissie.

In het derde lid is, overeenkomstig artikel 3, tweede lid, van de wet, de Stichting bureau architectenregister belast met het verlenen van de door de examencommissie gewenste bijstand.

Artikel 8

Dit artikel regelt de benoeming en het ontslag van de leden van de examencommissie, alsmede de samenstelling van die commissie.

Het vierde lid voorziet in de benodigde administratieve ondersteuning van de examencommissie door de directeur van de Stichting bureau architectenregister. De directeur staat de examencommissie bij en is dus geen lid van de commissie.

Artikel 10

Het tweede lid voorziet in de mogelijkheid dat in bijzondere gevallen van de gangbare ontslagregeling wordt afgeweken. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn in het geval dat voor een lid van de commissie, die vanwege zijn leeftijd zou moeten aftreden, gelet op zijn grote deskundigheid, op korte termijn niet een geschikte opvolger kan worden gevonden.

Artikel 11

Het tweede lid van de artikelen 25 en 26 van de wet biedt de mogelijkheid van subdelegatie van de bevoegdheid regels te geven

omtrent onder meer de omvang en inrichting van het examen. Het onderhavige artikel geeft hieraan toepassing, doordat aan de examencommissie de bevoegdheid is gegeven nadere regels te stellen omtrent in elk geval een aantal expliciet genoemde onderwerpen, met daaraan gekoppeld de goedkeuring door de eerste en vierde ondergetekende.

De in dit artikel vervatte opsomming heeft geen limitatief karakter; het is derhalve mogelijk dat in het examenreglement ook andere nadere regels omtrent de omvang en inrichting van het examen worden gegeven.

Artikel 12

Aangezien voor de beoordeling van het door de kandidaat onder toezicht vervaardigde architectonisch ontwerp specifieke deskundigheid nodig kan zijn, waarover de leden van de examencommissie mogelijk kerwijs zelf niet in voldoende mate beschikken, wordt in dit artikel aan de examencommissie de mogelijkheid geboden daarvoor externe deskundigen in te schakelen. De daarmee gepaard gaande kosten worden bestreden uit de opbrengst van de examengelden. Daarmee wordt bij de vaststelling van het examengeld overeenkomstig artikel 7 van de wet rekening gehouden.

Artikel 14

Dit artikel biedt een kandidaat de mogelijkheid bezwaar te maken tegen een door de examencommissie genomen beslissing. De bezwaarschriftprocedure is in het tweede tot en met zesde lid geregeld.

De bedoeling van de procedure is, dat de examencommissie de door haar genomen beslissing nog eens in heroverweging neemt.

Het besluit voorziet niet in de mogelijkheid tegen het oordeel van de examencommissie in beroep te gaan. Dit sluit uiteraard niet uit dat het oordeel van de commissie desgewenst langs civielrechtelijke weg kan worden aangevochten.

Artikel 15

Dit artikel voorziet in een rapportageplicht voor de examencommissie over het verloop van de afgenomen examens. Op basis van die rapportage kunnen de voor het examen verantwoordelijke ministers beoordelen of en in hoeverre het besluit aan de verwachtingen beantwoordt en of en in hoeverre de in het besluit vervatte begintermen voor de vakpraktijk, die immers uit de aard der zaak van tijd tot tijd zullen moeten worden geactualiseerd, aanpassing behoeven.

Artikel 16

De regeling die in dit artikel en, in samenhang daarmee, in de artikelen 22, 28 en 34 is gegeven ten aanzien van de toekenning van vergoedingen aan de leden van de examencommissies en aan de deskundigen die hen bijstaan, is analoog aan die, welke in artikel 38 van de wet is voorzien ten aanzien van de leden van de zogenoemde commissies voor de toelating, bedoeld in artikel 33 van de wet.

Artikelen 17 tot en met 34

Zoals in het algemeen deel reeds is opgemerkt, hebben de examens voor stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten dezelfde structuur als het architectenexamen. Bij de formulering van de voorschriften van die examens is rekening gehouden met

verschillen die er tussen de onderscheiden disciplines nu eenmaal bestaan. Een stedenbouwkundige bijvoorbeeld functioneert, gelet op zijn ontwerpopdracht, vrijwel nooit met de zelfstandigheid die de architect, interieurarchitect en, afhankelijk van het schaalgebied van de probleemstelling, de tuin- en landschapsarchitect kennen. Bovendien zal de diversiteit van de schaalniveau's waarover bijvoorbeeld stedenbouwkundige ontwerpen zich uitstrekken, van grote invloed zijn op de ontwerp mogelijkheden die de kandidaat-stedenbouwkundige in zijn vakpraktijk krijgt. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat een kandidaat-stedenbouwkundige in het eerste examenonderdeel zal moeten toelichten voor welk aspect of welk deel van de gepresenteerde ontwerpen hij verantwoordelijk is. Bovendien zal het niet altijd noodzakelijk zijn dat een stedenbouwkundige drie ontwerpen aan de examencommissie voorlegt, maar bestaat de mogelijkheid dat de examencommissie, gelet op het schaalniveau van het gepresenteerde stedenbouwkundige ontwerp, genoeg neemt met één of twee ontwerpen.

Daarnaast is rekening gehouden met het gegeven dat een stedenbouwkundige dikwijls niet (direct) of slechts gedeeltelijk betrokken is bij de uitvoering van het door hem of haar vervaardigde ontwerp. Dit geldt in grote lijnen eveneens voor de tuin- en landschapsarchitect.

Uiteraard komt het verschil in ontwerpopdracht tussen de onderscheidene disciplines ook tot uitdrukking in de formulering van de begintermen waaraan de kandidaten moeten voldoen. Zoals eerder opgemerkt, komen deze begintermen voor de stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten overeen met die, vervat in de Nadere regelingen inzake de inrichting van de desbetreffende opleidingen.

Met inachtneming van het bovenstaande is het in de toelichting op de artikelen 2 tot en met 16 gestelde mutatis mutandis van toepassing op de artikelen 17 tot en met 34, die handelen over de examens voor respectievelijk de stedenbouwkundigen, de tuin- en landschapsarchitecten en de interieurarchitecten.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen